

Rakkaudesta kartanoihin – helteinen retki Halikkoon

Joensuun kartanon kuvia emme saa julkaista, joten vain jäsenet ovat saaneet kuvalinkin niihin sähköpostiinsa.

Heinäkuun 8. päivän aamu väreili aurinkoisena. Puutarhanaisia kesäasuissaan ja hatuissaan saapui sovittuna aikana bussille, joka pian suuntaisi kulkunsa kohti Halikkoa ja siellä odottavia kartanoita. Kokenut

matkanjohtajamme Leena Luoto otti vastaan kartanoretkestä hyvinkin innostuneen yhdistysväen.

Kun sitten viimeisinkin oli vielä hurauttanut taksilla kiireessä paikalle, pääsimme matkaan.

Eipä aikaakaan, kun alkoi tehdä jo kahvikupillista mieli. Niinpä taukopaikka Ykköspesä jo lähestyikin Hauklammen levähdyspaikalla. 1920-luvulla paikka oli toiminut **Lottakahvilana** ja kokenut sitten muutamankin muutoksen ajan saatossa. Nyt meitä odottivat suuret ja sokeriset munkkirinkilät ja hyvät kahvit!

Pääset tutustumaan Ykköspesän historiaan tästä linkistä

<http://www.ykkospesa.fi/esittely/historia.html>

Aikataulusta pidettiin kiinni ja matkaa jatkettiin tuota pikaa.

Äminnen kartano mykisti

Halikossa kääntyminen pitkälle koivukujalle havahdutti koko puutarhanaisten joukon. Pian silmiemme eteen avautuivat **Joensuun kartanon eli Åminnen** rakennukset ja maat. Ne siirtyivät **Björn Wahlroosin** omistukseen vuonna 2001, hinta oli 59 miljoonaa markkaa. Rakennusten ja puiston tieteellisen tarkka kunnostustyö alkoi tuolloin 60 henkilön voimin, ja siihen on käytetty jo 200 miestyövuotta. Saimme todeta kartanon loiston päivien palanneen, niin suuren vaikutuksen kokonaisuus teki meihin. Joensuun kartano on totta totisesti yksi Suomen kaikkein hienoimmista kartanomiljöistä.

Joensuun tarkkaa perustamispäivää ei ole tiedossa, mutta kirjallisia lähteitä sukukartanosta on 1300-luvun loppupuolelta, mistä lähtien [Horn-suku](#) omisti tilan aina 1700-luvun loppuun asti. Tuolloin tila siirtyi Armfelteille, joista tunnetuin lienee suomalainen diplomaatti ja jalkaväenkenraali [Gustaf Mauritz Armfelt](#). Joensuun kartanon omistajasuku vaihtui **von Knorringiksi** vuonna 1925.

Joensuu on Suomen mittakaavassa suurmaatila, jossa oli ennen toista maailmansotaa lähes 5 000 hehtaaria maata. Peltoa tilaan kuului tuolloin yli tuhat hehtaaria, ja kartanossa on edelleen satoja peltohehtaareja.

Kartanon puutarhuri otti **meidät Puutarhanaiset** vastaan ja kuljetti meitä kartanon ympäristössä ja puistoalueella. Kävijöille on varmasti kiinnostavaa käydä vilkaisemassa kahta netissä olevaa videota, joissa toisessa kerrotaan kartanon sisätiloista (90-luvun lopulla) ja toisessa haastatellaan **Mirja von Knorringia** puutarhassa ja kasvihuoneella (90-luvun alussa).

Historiallinen miljöö on pyritty säilyttämään ja palauttamaan viimeistä piirtoa myöten. Esimerkiksi kuuluisassa Armfeltin työhuoneessa kaikki kalusteet ovat alkuperäisiä. Esimerkiksi huoneiden värisävyjä ja koristemaalauksia on entistetty monien maali- ja tapettikerrosten alta.

Kartano pitää sisällään uskomattomia aarteita.

<http://www.yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=1&ag=73&t=648&a=4298>

<http://www.yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=7&ag=62&t=201&a=4297>

Ihastelimme kovasti kartanorakennuksen edessä vapaasti kiemurtelevaa kukkareunusta. Ahkeraliisojen värit toistivat täsmällisesti rakennuksen värityksen. Videolta näkyy, että 90-luvun lopulla kartanon edustan kukka-asetelma oli aivan toisenmuotoinen, pyöreä ja keskitetty.

Puistossa huomio kiinnittyy erilaisiin patsaisiin, joiden sijaintipaikat vaikuttavat tarkoin harkituilta. Monet patsaista ovat eläinhahmoja, tavattoman viehättäviä ja ympäristöönsä täydellisen luontevasti sopivia. Ihmishahmoisia patsaita on myös, kuten kuuluisa pronssinen **Gustaf Mauritz Armfeltin** patsas. Vierailija ei voi vastustaa kiusausta istahtaa Armfeltin viereen!

Puisto tekee vaikutuksen laajuudellaan ja erilaisilla avautuvilla näkymillään. Juuri patsaat luovat omalta osaltaan vahvaa tunnelmaa. Linjojen selkeys, jalot lehtipuut, joki ja silta, kukka-asetelmat hiekkakäytävän reunoilla, emännän kukkapenkki, luonnon kunnioitus, kasvihuone viikunapuineen ja leijonapatsaineen hyväilevät aisteja ja kertovat myös työstä ja historiasta. Kartano oli aikanaan rälssitila, ja Ruotsista sinne tultiin laivoilla jokea pitkin.

Hyvästelimme puutarhurimme sekä Joensuun kartanon mykistyneinä kaikesta näkemästämme. Seuraavan päivän **Ilta-Sanom**at jo kertoikin sitten, että **Björn**

Wahlroos on juuri ostanut itselleen omaksi **Långskärin saaren Kemiönsaaren kunnasta**. Sinne hän mieli rakentaa loma-asuntoja, onhan tilaakin 19 hehtaaria...

Wiurilaan lounaspöydän kautta

Mitään ihanampaa ei puutarhaneisille voinut tapahtua puistokierroksen jälkeen kuin saada asettua runsaaseen lounaspöytään

läheisessä **Wiurilan kartanossa**. Jonkinasteinen nestehukka tuntui monia vaivaavan, mutta aterian jälkeen meitä ei enää vaivannut juuri mikään.

Saimme istuutua suureen juhlasaliin, jonka seiniä kiersi muotokuvien sarja. **Wiurilan nuorempi emäntä** ryhtyi kertomaan meille kartanon mahtavasta historiasta, josta on kuvaus Wiurilan sivuilla:

<http://www.wiurilankartano.com/index.php?page=journal&journal=Historia&pn=1>

Historiakatsauksen jälkeen seurasimme emäntää yläkertaan. **Hevosvaunumuseossa** oli esillä seudun kartanoiden ajopelejä aina 1700-luvulta alkaen. Sitten kiertokävelymme jatkui **kotimuseon** puolelle, jossa emäntä esitteli lastenvaunuja ja vaatteita, joita hänen isoäitinsä, äitinsä tai hän itse olivat käyttäneet.

Puutarhan puolella näimme monenlaisia rakennuksia ja erityisesti kasveja sekä komeita erilajisia puita.

Lopuksi kierroksemme päättyi tuoksuvaan **ruusutarhaan**. **Hevosia** näkyi tuon tuosta, ja kartanolla onkin pitkät perinteet hevostoiminnan saralla. Samaten hiekkapoluilla kulki tuon tuosta väkeä Wiurilan upealle **golf-kentälle**. Aivan lopuksi menimme vielä romanttiseen **kartanopuotiin** ostoksille.

Wiurila oli täynnä toimintaa ja elämää, puhetta ja erilaista väkeä. Sen ympäristö oli hoidettua mutta rehevää ja täyteläistä. Joka kulman takaa tuli aina eteen uutta ihmeteltävää. Näkymät olivat siis aivan toisentyyppiset kuin Joensuun kartanossa. Niin erilaiset, että vertaaminen on vaikeaa jos mahdotonta. Tai edes tarpeellista.

Alitalon omenat ja viinit

Aikaa ajatuksiin oli sitten

matkalla **Lohjansaareen, Alitalon omenaviinitilalle**. Siellä pääsimme jälleen kahvikupin ääreen, ja olipa mahdollista maistella viinitilan tuotteitakin. Kesäilta oli kauneimmillaan, kun Puutarhanaiset istuskelivat puiden varjossa. Tilan emäntä kertoi, että ilmasto on mitä suotuisin omenanviljelyyn. Kasvukausi on yhtä pitkä kuin Keski-Euroopassa!

Alitalontilan tilalla on hevosten ja koirien lisäksi vuohia, lampaita, villisikoja ja kaneja. Kissakin siellä saattaa pihassa näyttäytyä. Omenapuita on tuhansia, ja vastikään on vadelmantaimia istutettu peräti 3000 kappaletta. Luvassa on siten varmasti jokin ihana vadelmaviini valikoimien kuningattareksi! Hieman ihmetystä herätti viinipuodin keveä lautarakenne, ainoa turvajärjestely kun näytti olevan aitauksessa haukkuva koira...

Saavuimme sitten illan mittaan **Helsinkiin** kaikkemme saaneina ja antaneina. Reissu on ikimuistoinen siinäkin mielessä, että siitä toipumiseen kului aikaa. Keho oli kuin suuren urheilusuorituksen jäljiltä, ja mielen täyttivät valtaiset kokemukset kahdesta kartanosta ja viinitilasta. Huumorin kukka meillä oli jokaisella vielä ”rintapielessä” ja yhdessä huokailimme, että ***paljon enemmän saimme kuin ikinä osasimme odottaa!***